

נציבות המים

פעולות ביקורת

בלשכה הכלכלית של הנציבות ובקרב האיזון לדמי מים, נבדקו סדרי ההתחשבות עם מקורות, חברת מים בע"מ, בקשר להפקת מים ואספקתם, לגביית היטל איזון ולתשלום מענקים. נערכה ביקורת מקיפה על אספקת מים בשעת חירום. נבדקה מידת הכוונות של הרשות העליונה למים וכן דרכי הפיקוח והכנת האמצעים הדרושים לאספקת מים לאוכלוסיה ולבעלי חיים.

התחשבות עם חברת מקורות בגין הפקה והספקה של מים

1. על פי חוק המים התשי"ט—1959 (להלן — החוק), מקורות המים במדינה הם קנין הציבור, נתונים לשליטתה של המדינה ומיועדים לצורכי תושביה ולפיתוח הארץ. שר החקלאות ממונה על ביצוע החוק והוא נעזר במועצה ארצית (מועצת המים), שתפקידה לייעץ לו בכל הקשור לקביעת המדיניות בתחום משק המים; המועצה מונה 39 חברים — שני שלישים מהם נציגי ציבור והשאר נציגים של הממשלה ושל ההסתדרות הציונית. השר קובע את תעריפי המים לאחר התייעצות עם מועצת המים ובאישור ועדה משותפת לוועדת הכלכלה ולוועדת הכספים של הכנסת (להלן — ועדת המים). מדיניות משק המים מבוצעת באמצעות נציבות המים, שבראשה נציב המים.

עלות ההפקה של המים והספקתם שונה באזורים השונים בארץ עקב נתונים גיאוגרפיים וטופוגרפיים, כגון עומק הבארות והאנרגייה הנדרשת לדחיפת המים עד למקום אגירתם. כתוצאה מכך נוצרים הפרשים בין עלויות ההפקה וההספקה. בחוק נקבע, כי תהיה קרן איזון לדמי מים (להלן — קרן איזון), שמטרתה להקטין את הפרשים בין מחירי המים באזורי הארץ השונים שעלות הפקתם, כאמור, שונה. מטרה זו מושגת על ידי הטלת היטל איזון ומתן מענקים להוזלת המים. קרן האיזון הוקמה בתחילת שנת 1962. המקורות העומדים לרשות הקרן לתשלום המענקים הם מלבד היטל האיזון, תקבולים מתשלום מיוחד המוטל בגין הפקה והספקה של מים בחריגה מרשיון המפיק או הספק (ראה להלן), מהכנסות מריבית ומהשתתפות תקציב המדינה. (על מבנה קרן האיזון, מעמדה והמקורות הכספיים העומדים לרשותה למילוי תפקידה, ראה דו"ח שנתי 27, עמ' 341).

הפקת המים בארץ בשנת 1982 הייתה בכמות של כ-1.8 מיליארד מ³ מים. המפיק והספק הגדול ביותר במדינה הינה מקורות, חברת מים בע"מ (להלן — מקורות) שהפיקה כ-60% מהכמות. יתרת המים מופקת על ידי רשויות מקומיות, אגודות מים ומפיקים פרטיים. בטבלה שלהלן מובאים נתוני הפקה לפי יעדים ומפיקים (במיליוני מ³):

הס"ה		צריכה ביתית		תעשייה		חקלאות		
%	ס"ה	%	ס"ה	%	ס"ה	%	ס"ה	
100	1,050	24	250	5	50	71	750	מקורות
100	750	13	100	7	50	80	600	אחרים
	1,800		350		100		1,350	ס"ה

2. במסגרת נציבות המים פועלת לשכה כלכלית המכינה את ההצעות לשינויים בתעריפי המים לרבות גובה היטלי האיזון, המענקים והתשלומים המיוחדים הנדרשים ממפיקים ומספקים. עוד עוסקת הלשכה הכלכלית בביקורת ובאישור של חשבונות הפקה והספקה של מים שמגישים מפיקים וספקים, לצורך ביטול חלקי או מלא של היטל האיזון וקבלת מענקים.

3. בשנת 1982 בדק משרד מבקר המדינה בנציבות המים את דרכי הפיקוח על הפקת מים ממקורות פרטיים ואת הפעולות הקשורות במתן פטור מהיטל איזון ובקביעת שיעורי המענקים להוזלת מים

לאגודות הקלאיות שיתופיות ולמפיקי מים פרטיים (ראה דו"ח שנתי 33, עמ' 227 ו-803). בחודשים ספטמבר-נובמבר 1983 בדק משרד מבקר המדינה בנציבות המים את סדרי הפיקוח וההתחשבות עם מקורות, בנושאים האמורים.

תקציב הפקת מים של מקורות

1. מקורות היא הגוף העיקרי בפעילות משק המים, והכנסותיה והוצאותיה להפקה ולהספקה של מים משמשים בסיס לקביעת תעריפי המים. פעילותה של החברה מושתתת על חלוקה גיאוגרפית: משרד ראשי והמישה חבלים (לגבי הפקת מים) — ירדן (המוביל הארצי), גליל, צפון, מרכז ונגב. ההפקה וההספקה של המים נעשית באמצעות 53 מפעלי המים של החברה. מפעלי מקורות מתפלגים על פי עלויות ההפקה וההספקה שלהם לשתי קבוצות:

(א) מפעלי מענק — מפעלי מים שעלות ההפקה וההספקה של מ³ מים בהם גבוהה מהמחיר המירבי למכירת מ³ מים לצרכנים לסוגיהם, כפי שנקבעו בתקנות על פי החוק. מפעלים אלה זכאים לקבל מענקים מקרן האיוון בגובה ההפרש שבין העלויות המוכרות לבין הכנסותיהם.

(ב) מפעלי היטל — שעלות ההפקה וההספקה של מ³ מים בהם נמוכה מהמחיר המירבי האמור, ומסיבה זו הוטל עליהם היטל איוון המשולם לקרן האיוון.

החברה עוסקת גם בהפעלת מתקני התפלה והמתקת מים ובהספקת מים להיאחזויות. מימון הפעולות האמורות מתוקצב בתקציב המדינה והכספים מועברים לחברה על ידי משרד האוצר, לאחר שחשבונות החברה בגין פעילותה האמורה מאושרים על ידי הלשכה הכלכלית.

2. מדי שנה בשנה מגישה מקורות ללשכה הכלכלית את אומדנה להפקת מים והעלויות הכרוכות בכך לשנת הכספים הבאה — הנתונים מובאים לפי מפעליה השונים. הלשכה הכלכלית אמורה לבדוק את הנתונים ולהעביר את מסקנותיה וחישוביה, לגבי שיעורים חלופיים אפשריים למחירי המים, לנציב המים. למחירי המים השונים יש השלכות על היקף התמיכות שיינתנו לכלל המפיקים והספקים של המים, ועל פיהם נקבעת גם המסגרת של מפעלי היטל ומפעלי המענק. תעריפי המים נדונים, כאמור, במועצת המים ומאושרים על ידי ועדת המים.

חשבון הספקת מים שבדו"חות הכספיים של מקורות מפרט את כלל הכנסות וההוצאות של החברה מהספקת המים; חשבון זה משקף למעשה את הביצוע בפועל של תקציב החברה. בטבלה שבעמ' הבא ריכזו משרד מבקר המדינה, מהדו"חות הכספיים של החברה, את הוצאותיה והכנסותיה מהספקת מים בשנות הכספים 1980-1982 (במיליוני שקלים, במחירים שוטפים).

מהנתונים שבטבלה עולה, שההוצאות על רכישת אנרגייה חשמלית היוו בשנים הנסקרות כ-67% מסך כל עלויות ההפקה וההספקה של המים, התמיכה הממשלתית (מענקים) במחירי המים נעה בין 42% ל-50%, ומכאן שצרכני המים שילמו בין 50%-58% ממחיר העלות של הפקת המים. עוד עולה, כי בשנת 1981 עלו הכנסות החברה על עלויותיה ב-46 מיליון שקל בקירוב (ראה להלן).

3. תקנות המים (חישוב עלות המים), התשל"ו-1975 (להלן — התקנות), קובעות את דרכי החישוב והזקיפה של העלויות הכרוכות בהפקה ובהספקה של מים. מקורות מגישה ללשכה הכלכלית, לגבי כל שנת כספים, דו"ח המסכם את הכנסות והעלויות הכרוכות בהפקה ובהספקה של מים, כשהוא ערוך לפי מפעלי מענק ומפעלי היטל. עוד נכללים בדו"ח זה נתונים לצורך התחשבות בגין הספקת מים להיאחזויות והתפלת מים. כמו כן מגישה החברה גם את הדו"ח הכספי המבוקר שלה.

— הלשכה הכלכלית, שבנציבות המים, בודקת את הדו"ח האמור ללא התייחסות לחשבון הספקת המים, שבדו"חות הכספיים של החברה. נמצא, שלא הייתה זהות מלאה בין שני החשבונות האמורים והלשכה הכלכלית אישרה לכסות לחברה את גרעונותיה כפי שחושבו ודווחו בחשבון הספקת המים. בתשובתה מינואר 1984 על הערות הביקורת בנדון, ציינה נציבות המים, שחשבון ריווח והפסד נערך לגבי כל מפעל ומפעל בנפרד, ובבדיקתו אין התייחסות לדו"ח הכספי הכולל של החברה. הביקורת עמדה על כך, שמן הראוי לבדוק אם זקיפת ההוצאות לפי מפעלי מים תואמת את חשבון הספקת מים שבדו"ח הכספי הכולל, שכן הכיסוי הניתן לחברה מתייחס למלוא הגרעון בחשבון האמור (ראה להלן).

4. משרד מבקר המדינה בדק את העלויות בגין אנרגייה חשמלית, אחזקה ותיקונים והוצאות מימון, בחשבון הספקת המים שבדו"ח הכספי של החברה, ובאיו מידה תאמו אלה את ההוצאות לחישובן כפי שהובאו בתקנות, בשנות הכספים 1980-1982.

הוצאותיה והכנסותיה של חברת מקורות מהספקת מים בשנות הכספים 1980—1982 (במיליוני שקלים)

גרעון תפעולי (1)		הכנסות					עלויות									
כ"ס מס"ה העלות	ס"ה	עודף (גרעון) לסוף השנה	ס"ה הכנסות	מענקיב	מכירת מים	%	ס"ה העלות	%	שנות	%	פחה	%	שכ"ע	%	אנרגייה	
42	365	(5)	864	360	504	100	869	19	165	2	15	12	106	67	583	1980
50	1,003	46	2,037	1,049	988	100	1,991	18	362	2	30	13	255	67	1,344	1981
42	1,965	(82)	4,088	1,883	2,205	100	4,170	19	805	2	65	13	561	67	2,739	1982

(1) הגרעון התפעולי חושב כהפרש בין העלויות לבין ההכנסות ממכירת מים (לא כולל מענקים). הגרעון מכוסה על ידי מענקים.

בתקנות נקבע, כי מפעל מים, המונע באנרגייה חשמלית קנוייה, ניתן לזקוף בחישוב עלות המים שלו את מחיר החשמל לקו"ש כפול תצרוכת האנרגייה בפועל, ובלבד שלא יעלה על התצרוכת המוכרת לפי ספיקת המתקן המצוי במפעל המים. בלשכה הכלכלית מצויות רשימות של מתקני הפקה המתייחסות למפיקים וספקים פרטיים לפי כושר ההפקה שלהם. בדו"ח שנתי 33 עמ' 806 צויין, שבהסתמך על הוראות התקנות, מכירה הלשכה הכלכלית לגבי מפיקים פרטיים בהוצאות על אנרגייה לשאיבת מי תהום בשיעורים הנעים בין 60%—70% מההוצאות המדווחות, וזאת בהתחשב בעומק הבארות ובהספק המנועים.

— בידי הלשכה הכלכלית אין רשימה של מתקני ההפקה של מקורות לפי כושר הפיקה שלהם, כפי שקיים לגבי מפיקים וספקים פרטיים. מסיבה זו לא היה באפשרות הלשכה ליישם את הוראות התקנות בנדון גם לגבי מקורות, ובמצב זה מכירה הלשכה במלוא העלויות שעליהן מרווחת החברה.

הוצאות אחזקה ותיקונים

בתקנות נקבע, שבמרכיב ההוצאות לאחזקה ולתיקונים ניתן לזקוף רק את ההוצאות הממשיות בשל עבודות שבוצעו במפעל המים בידי מי שאינם עובדי המפעל, וכן את ההוצאות הממשיות על חומרים וחלפים, ובאופן שסך כל ההוצאות האמורות לא יעלה על 3% מסך כל ערך ההפחתות בגין בלאי, שהצטברו במפעל כפי שחושב על פי התקנות. מקורות שיערכה את הרכוש על פי התקנות שנקבעו בשנת 1975, אולם עקב שיעורי האינפלציה הגבוהים השוררים במשך בשנים האחרונות, זקפה לעלויות יותר מ-3% מכפי שנקבע.

בשנות הכספים 1980—1982 זקפה החברה לעלויות סך של 25 מיליון שקל, 39 מיליון שקל ו-78 מיליון שקל, בהתאמה, בתור הפרשי הצמדה וריבית, וזאת נוסף להוצאות פחת. הלשכה הכלכלית הסתמכה בחישוביה לאישור המענקים בנתונים האמורים שבדו"חות הכספיים של החברה, בלי שבדקה אם זקיפת העלויות נעשתה בהתאם להוראות התקנות בעניין חישוב הוצאות הון.

הוצאות כלליות

בשנים הנסקרות היו עלויות החברה בגין הוצאות אלו כ-23 מיליון שקל, 53 מיליון שקל ו-131 מיליון שקל, בהתאמה. הזקיפה נעשתה באופן כוללני ובלשכה הכלכלית לא היו מסמכים, שמהם ניתן לקבוע את סבירותה ואת הבסיס שעל פיו היא נעשתה.

5. בשנת 1980 דיווחה מקורות, בחשבון הספקת המים שבדו"ח הכספי שלה, על הכנסות ממכירת מים בסך של כ-504 מיליון שקל.

— הכנסות החברה ממכירת מים היו למעשה בסך של כ-516.5 מיליון שקל, וההפרש בסך של כ-12.3 מיליון שקל קוּזו מהכנסה זו לשם יצירת קרן לחידוש ולשיפורים. כתוצאה מכך גדל הגרעון המדווח של החברה ותשלומי המענקים גדלו בהתאם. יצירת הקרן נעשתה באישור משרד האוצר והותנתה בכך, שהיא תמומן מהכנסות נוספות, דבר שלא נעשה.

קרן האיזון

תשלומי המענקים למקורות נעשים מקרן האיזון. בטבלה שלהלן מפורטות ההכנסות וההוצאות של הקרן בשנות הכספים 1980 ו-1981, כפי שריכז משרד מבקר המדינה מהדו"חות הכספיים שלה (במיליוני שקלים, במחירים שוטפים):

שנת הכספים	היטל איוון	תשלום מיוחד		השתתפות האוצר			הכנסות (1)		עודף (2)			
		%	ס"ה	%	ס"ה	%	ס"ה					
1980	119	34	11	3	5	1	218	62	353	100	310	43
1981	115	12	30	3	20	2	817	83	982	100	924	58

(1) אינו כולל הוצאות ארגוניות של הקרן, שאין להן השפעה ממשית על הגובה של עודף ההכנסות על ההוצאות השנתית.

(2) העודף מעבר לעתודות רכי-שנמיות לכיסוי התורים בגין היטל איוון ותשלום מיוחד.

מהטבלה עולה, שהשתתפות האוצר במימון ההוצאות של קרן האיוון, דהיינו תשלום מענקים, גדלו מ-62% בשנת 1980 לכדי 83% בשנת 1981. הדבר נבע מהקטנת תקבולי הקרן מהיטל איוון באותן שנים בגלל צמצום מספרם של מפעלי המים שמהם נגבה ההיטל. בשנת הכספים 1981 שולמו מענקים ל-28 מפיקים וספקים של מים; חלקה של חברת מקורות היה כ-99% מסך כל המענקים האמורים.

תשלום מענקים

לשם קבלת מקדמות חודשיות על חשבון המענקים המגיעים לה מקרן האיוון, מדווחת מקורות, בכל חודש, ללשכה הכלכלית על היקף הכנסותיה והוצאותיה מפעילותה בהפקה ובהספקה של מים. הדו"ח מבטא את ביצוע תקציב החברה ונערך על בסיס מצטבר, והוא מצביע לסוף כל חודש על היקף הגרעון התפעולי שנתהווה. נתוני הדיווח החודשי, מסוכמים במכתב של החברה לנציבות המים, שבו מצויין היקף הגרעון עד לחודש הדיווח, ואומדן הגרעון לחודש הבא. מסך כל הגרעון מנכה החברה את הגרעונות שנתהוו מפעילותה במפעלי ההתפלה ובהיאחזויות, שלגביהם ניתנת, כאמור, לחברה השתתפות ישירה מתקציב המדינה. מהיתרה מנכה החברה את סך כל המקדמות שנתקבלו מקרן האיוון ובאופן זה מחושב אומדן הגרעון החודשי השוטף, שלגביו תובעת החברה כיסוי מהקרן. הלשכה הכלכלית אמורה לבדוק את נתוני הדו"חות החודשיים ולהמליץ בפני משרד האוצר וקרן האיוון על שחרור הכספים לחברה.

1. בהסתמך על הדיווחים החודשיים האמורים אישרה הלשכה הכלכלית לחברה, במרוצת שנת הכספים 1981, תשלומי מענקים בסך של כ-46 מיליון שקל, יותר מכפי שמתחייב על פי חשבון הספקת המים של חברת מקורות לאותה שנה. חשבון זה הסתכם בעודף הכנסות על הוצאות בסכום האמור (פרטים ראה לעיל, בטבלה שבפרק תקציב הפקת המים). הדבר נתגלה רק עם הכנת הדו"ח הכספי המבוקר של החברה לשנה הנדונה, בסוף אוקטובר 1982, והסכום האמור נוכח, בנובמבר אותה שנה מהמקדמה שהועברה לחברה באותו חודש.

הלשכה הכלכלית לא הנהיגה הסדרי בקרה נאותים, שבאמצעותם תוכל לבדוק את הסדירות והסבירות של הדיווחים החודשיים שמגישה לה מקורות, במטרה למנוע מענקי יתר. בתגובתה, מנואר 1984, הודיעה נציבות המים, שאין הלשכה הכלכלית ערוכה ובנוייה, מפאת חוסר בכוח אדם, לבדוק את דיווחי החברה כמתחייב, והבדיקות נערכות לפי סדרי קדימויות שקבעה הלשכה.

2. בתקנות המים (קרן האיוון), התשכ"ו-1965, נקבע, כי התשלום על חשבון המענקים יחושב לפי הכמויות שהופקו וסופקו כדון, ובלבד שהסכום ששולם לספק או למפיק לא יעלה על הסכום הקבוע בתקציב הקרן לאותו ספק או מפיק, דהיינו, הוא יינתן בגין כמויות הפקה שאושרו. הכמויות שחברת מקורות רשאית להפיק או לספק נקבעות מדי שנה בשנה, ברשיון שנותן האגף להקצאה ולרישוי שבנציבות המים לכל אחד ממפעלי המים הפועלים במסגרתה.

— הלשכה הכלכלית מאשרת לקרן האיוון לשלם מענקים לחברה גם בנין כמויות מים שהופקו וסופקו מעל לנקבע ברשיונות ההפקה. מדיווחי החברה, כפי שנבדקו ואושרו על ידי הלשכה הכלכלית, עולה, כי בשנת הכספים 1980, היו החריגות ככמות כוללת של כ-32.6 מ³ מים (כ-2.8%), ובשנת 1981 כ-77 מיליון מ³ מים (כ-6%), ובעבורן שולמו מענקים.

3. על פי דרישת קרן האיוון עורכת מקורות, מדי שנה בשנה, דו"ח המפרט את המענקים שהיא קיבלה מקרן האיוון (להלן — דו"ח מענקים). דו"ח המענקים לשנת הכספים 1980, נערך ונשלח על ידי החברה לקרן איוון בסוף ספטמבר 1981. הביקורת העלתה, שלא הייתה התאמה בגובה המענקים כפי שפורטו בשלושה דו"חות שהתייחסו לשנת הכספים 1981 — דו"ח מענקים האמור, חשבון הספקת מים שהובא בדו"ח הכספי המבוקר של החברה ובדו"ח הכספי המבוקר של קרן האיוון, כמפורט בטבלה שלהלן (במיליוני שקלים, במחירים שוטפים):

מענקים	דו"ח מענקים	חשבון הספקת מים של מקורות	דו"ח כספי של קרן האיוון
מקרן האיוון	280	304	310
מתקציב המדינה	57	61	—
סה"כ	337	365	310

הסיבה להתהוות ההפרשים האמורים נובעת מהתייחסות שונה של מקורות ושל קרן האיוון למועד שבו נוקפים התקבולים. בעוד שהקרן סוגרת את חשבוניתה לסוף שנת הכספים, מקורות כללה בדיווח האמור ובדו"ח הכספי את התקבולים עד למועד עריכת הדו"ח; יוצא אפוא, שהתקבולים שנתקבלו בחברה לאחר סיום שנת הכספים, כולל תקבולים בגין שנים קודמות, נכללו בסכום אחד בשנת החשבון. לדעת הביקורת מן הראוי, שנציבות המים תקבע עם מקורות הסדרים להתחשבות, דבר שיקל על עריכת ההתאמות תוך התבססות על הדו"ח הכספי המבוקר.

היטל איוון

בחחילת כל שנת כספים ניתנים למפעלי המים של מקורות, על ידי האגף להקצאה ולרישוי שבנציבות המים, רשיונות שבהם נקבעות כמויות המים שמפעלי המים רשאים להפיק ולספק לצרכניהם. בהסתמך על הכמויות שאושרו מחייבת קרן האיוון את מקורות בהיטל איוון. החברה משלמת את ההיטל בשישה תשלומים דו-חודשיים שווים, החל ביוני וכלה באפריל שבשנת הכספים הבאה. במהלך השנה חלים שינויים בתעריפי המים וכן בכמויות המופקות, דבר שיש לו השלכה על ההיקף של תשלומי ההיטל. הקרן אינה מבצעת בספריה רישומים המתחייבים מהשינויים האמורים, ולכן אין היא גובה הפרשים בגין היטל האיוון המגיעים לה, במהלך שנת הכספים. מקורות מדווחת ללשכה הכלכלית ולקרן האיוון על היקף הסטיות מהחוב המוקרי רק בדיווח הדו-חודשי האחרון, ומעבירה את הפרשי הכספים המתחייבים בגינן, ועל סמך הדיווח הזה מבצעת קרן האיוון את הרישומים המתחייבים בספריה. בטבלה שלהלן מפורטים, לגבי שנות הכספים 1980—1982, תקבולי קרן האיוון בגין החוב השנתי וכן התקבולים בעבור ההפרשים, כאמור, שנתקבלו בקרן לאחר סיום שנת החשבון, על פי הדו"ח הכספי של הקרן (במיליוני שקלים, במחירים שוטפים):

ש"ה תקבולים בשנת הכספים	תקבולים בעבור שנה קודמת	תקבולים בעבור החוב השנתי	
50.2	8.8	41.4	1980
39.2	4.2	35.0	1981
135.5	10.5	125.0	(1) 1982

(1) נתונים לא סופיים.

משרד מבקר המדינה עמד על כך, שמן הראוי שהלשכה הכלכלית וקרן האיוון יבדקו במהלך השנה מה הם השינויים המתחייבים בגין גובה היטל האיוון הנדרש לתשלום ויגבו את ההפרשים באופן שוטף. בעקבות הערות הביקורת תוקנו הסדרי החיובים.

תשלום מיוחד

על פי הוראת החוק, נציב המים רשאי להטיל תשלום מיוחד על מפיק או ספק, שהפיק או סיפק מים בכמות העולה על זו המותרת להפקה ולהספקה בהתאם לתנאי הרישיון שקיבל, או התקנות שהוצאו על פי החוק. שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות עם מועצת המים, ובאישור ועדת המים, להתקין תקנות בדבר שיעורי התשלום המיוחד. שיעורי התשלום וסדרי הטלתו ותשלומי קבועים בתקנות המים (תשלום מיוחד), התשל"ט—1978. בתקנות נקבע, שספק, שהוטל עליו תשלום מיוחד, רשאי, באישור נציב המים, לגבות את התשלום, כולו או מקצתו, מהצרכן שצרך את כמות המים אשר בגללה הוטל התשלום.

הטיפול בנושא התשלום המיוחד נעשה באגף להקצאה ולרישוי. המקצה מדי שנה בשנה, ברשיון, את כמויות המים שיפיקו ויספקו מפעלי המים ובקרן האיוון — העוסקת בחיוב ובגבייה של התשלום המיוחד. לגבי מפיקי מים, למעט מקורות, עורך האגף בסוף כל שנת כספים השוואה בין כמויות המים שהורשו להפקה ולהספקה ברשיון השנתי, לבין הביצוע בפועל, ובמקרה של הפקה והספקה מעל למותר נשלחת הודעה על תשלום מיוחד. (בעניין זה ראה דו"ח שנתי 32, עמ' 322).

מקורות מגישה בכל שנה רשימות של צרכנים אשר חרגו מהקצבותיהם, תוך פירוט הכמויות התריגות והחוב הכספי שהיא חייבת את הצרכנים; על סמך הודעת מקורות מוטל עליה החוב בגין התשלום המיוחד.

על פי נתוני קרן האיוון, הסתכמו תקבוליה מתשלום מיוחד, בשנות הכספים 1980—1982 כמפורט בטבלה שלהלן (באלפי שקלים, במחירים שוטפים):

הכנסות קרן האיוון מתשלום מיוחד בשנים 1980—1982 (באלפי שקלים)

מוה בגין שנת 1980			מוה בגין שנת 1979			מוה בגין שנים קודמות עד שנת 1978 (כולל)			ס"ה תקבולים			שנת הכספים
ס"ה	אחרים	מקורות	ס"ה	אחרים	מקורות	ס"ה	אחרים	מקורות	ס"ה	אחרים	מקורות	
—	—	—	—	—	—	10,868	2,339	8,529	10,868	2,339	8,529	1980
47,000	—	47,000	23,561	22,500	1,060	5,294	1,294	4,000	20,489	1,489	19,000	1981
10,014	14	10,000	5,181	181	5,000	4,538	—	4,538	75,098	22,500	52,598	(1) 1982

(1) נתונים לא סופיים.

— מהטבלה עולה, שמקורות, בדומה למפיקים האחרים, מעבירה את הכספים שבהם היא מחוייבת בתשלום המיוחד באיחור של שנים מספר: כך למשל, בשנת 1980 נתקבלו בקרן בגין שנים קודמות (עד 1978) גביות בסך של כ־8.5 מיליון שקל; בשנת 1981 נתקבלו בסך הכל כ־19 מיליון שקל, מהם 4 מיליון שקל בגין השנים עד 1978 ו־5 מיליון שקל בגין שנת 1979; בשנת 1982, כ־52.6 מיליון שקל, מהם כ־4.5 מיליון שקל בגין השנים עד 1978, כ־1 מיליון שקל בגין שנת 1979, ו־47 מיליון שקל בגין שנת 1980. עדיין לא נתקבלו תקבולים בגין שנות הכספים 1981 ואילך. בהיות החיובים וגבייתם בגין התשלום המיוחד ללא תנאי הצמדה, הרי חלה בהם שחיקה ריאלית עקב האיחורים בהעברתם לקרן, וזאת בהתחשב בשיעורי האינפלציה הגבוהים השוררים במשק בשנים האחרונות. מן הצורך, שגביבות המים תעשה לגבייה עדכנית יותר של הכספים המגיעים לה.

בתשובתה, מפברואר 1984, הודיעה מקורות, כי גם הכספים שהיא מקבלת מנציבות המים מועברים באיחור. נציבות המים הודיעה, כי הבעיה תבוא על פתרונה עם תיקון החוק, שיאפשר הצמדת החובות.

הביקורת כלשנה הכלכלית, שבנציבות המים, ובקרן האיזון העלתה את הליקויים העיקריים הבאים:

1. לצורך חישוב המענקים המשולמים לחברת מקורות, מכירה נציבות המים ככל העלויות של החברה להפקה ולהספקה של מים, על אף שבסעיפים מספר היו העלויות גבוהות מאלה המותרות על פי התקנות, וזאת נוכח שיעורי האינפלציה הגבוהים השוררים במשק בשנים האחרונות. מן הראוי, שגביבות המים תפעל לעדכון התקנות.
2. נציבות המים לא הנהיגה פדרי בקרה מספיקים לבדיקת הריווחים של חברת מקורות, המוגשים לה לצורך קביעת היקף המענקים המגיע לחברה.

אספקת מים בשעת חירום

משרד החקלאות ממונה על אספקת המים במדינה לרבות בשעת חירום, וזאת באמצעות הרשות העליונה למים הפועלת במסגרת ועדת המל"ח העליונה. המשימה העיקרית בתחום אספקת המים בשעת חירום היא לוודא את אספקתם לפי קריטריונים ומכסות שנקבעו למצבי החירום השונים לאוכלוסיה האזרחית, למשק החי ולמפעלים חיוניים. ספקי המים לאוכלוסיה הם מקורות — חברת מים בע"מ, רשויות מקומיות, אגודות קלאיות ופרטיות. חברת מקורות הינה ספק המים העיקרי במדינה ומשמשת זרע מבצעת של הרשות העליונה למים. מאחר שהיא מספקת כ־65% מכמות המים לצרכנים, היא פרוסה אירגונית על כל שטח המדינה ולה ציוד הדרוש והמידע על כל מערך המים בארץ.

בחודשים אפריל-יוני 1983 בדק משרד מבקר המדינה את הכוונות לשעת חירום של הרשות העליונה למים וכן את דרכי הפיקוח והכנת האמצעים הדרושים לאספקת מים לאוכלוסיה. הבדיקה נערכה ברשות העליונה למים וחברת מקורות. בדיקות השלמה נערכו במשרד העבודה והרווחה ובוועדת המל"ח העליונה.

תכנון המים לשעת חירום

1. בשנת 1975 הגישה החברה לתכנון המים לישראל בע"מ (תה"ל) על פי הזמנת הרשות העליונה למים, תכנית לאספקת מים בשעת חירום. התכנית התבססה על הצרכים שיתהוו תוך עשר השנים הבאות, עד לשנת 1985. התכנית שהוגשה מגדירה את העקרונות שלפיהם צריכה אספקת המים לפעול בשעת חירום, והיא קובעת את הצרכים והקריטריונים לאספקת המים במצבי חירום שונים. התכנית התבססה על תחזיות משרד הפנים ומשרד החקלאות לשנים הנתונות והיא מתייחסת למפעלי מים ולמיתקני מים שיופעלו בשעת חירום.

2. התוכנית שעובדה על ידי תה"ל למצב חירום, מקיפה 991 ישובים אשר בשנת 1985 יאוכלסו בכ-4.3 מיליון נפש שיוזקקו לכ-843,000 מטר קוב מים ליממה. התברר, כי במצב חירום לא תוכל הרשות להפעיל מתקני מים מסויימים עקב חוסר באמצעי גנרציה להנעתם. התקיים דיון בנושא בשנת 1980 בו השתתפו נציגי הרשות העליונה למים, נציגי הרשות העליונה לכוח ונציגי מטה מל"ח ארצי. בדיון סוכם כי הרשות העליונה למים תגיש לרשות העליונה לכוח את דרישותיה לאספקת השמל מתחנות כוח מרחביות להפעלת מתקני המים החיוניים במצב חירום 1. הרשות העליונה לכוח תעדכן את התכנון הקיים על בסיס הדרישות שיוגשו. תיכנון זה ייבדק ויעודכן במשותף פעם בשנה על ידי נציגי הרשויות לכוח ולמים.

הרשות העליונה למים הגישה בשנת 1981, לרשות העליונה לכוח, רשימת המתקנים להם יש לספק השמל במצב חירום 1. הביקורת העלתה, כי תיכנון אספקת החשמל למתקנים הנ"ל טרם הושלם.

3. בשנים האחרונות הוקמו מפעלי תעשייה חדשים באזורי הארץ השונים. ההתיישבות החקלאית גדלה וחלו שינויים משמעותיים ביותר בפריסת מחנות צה"ל לאחר פינוי סיני ובניית שדות התעופה החדשים בנגב. תמורות אלה חייבו לשנות ולעדכן את תוכנית האב לאספקת מים במצבי החירום השונים, שהוכנה עוד בשנת 1975.

4. בתחילת שנת 1981 נתבקשו גורמי צה"ל להעביר לרשות העליונה למים את הדרישות למיכסות המים אשר היו דרושות למחנות צה"ל בנגב. נתונים אלה נחוצים לשם הכנת תוכנית מעודכנת לאספקת מים לחבל הנגב בשעת חירום. צה"ל העביר לרשות העליונה למים את הנתונים בספטמבר 1981. הנתונים הועברו למהנדסים של חברת מקורות וחברת תה"ל, שמצאו שהם לא תאמו את הקריטריונים שנקבעו לגבי האוכלוסיה האזרחית, וצה"ל נתבקש לבדוקם מחדש. צה"ל לא העביר נתונים חדשים, ובדיון שהתקיים ברשות העליונה למים, ביוני 1982, סוכם שתה"ל יכין תוכנית אב לחבל הנגב בלי להמתין לנתונים. במחצית השנייה של 1983 הכין תה"ל תוכנית אב לאספקת מים לחבל הנגב, והגיש אותה לבדיקה בחבל הנגב של מקורות. באוגוסט 1983 עדיין לא היתה תוכנית אב תקפה.

מפעלים חיוניים

1. באפריל 1981 כללה רשימת המפעלים שאושרו כחיוניים לשעת חירום, למעלה מ-6,000 מפעלים, כ-520 מהם מפעלים הצורכים למעלה מ-10 מטר קוב מים ליממה. בדיוני הוועדה הבין-משרדית המייעצת לאישור מפעלים חיוניים, התברר, כי לא תמיד נבדק אם קיימות אפשרויות לספק למפעלים אלה את מיכסות המים הדרושות להם לביצוע התפוקות שבגינן הוכרו כמפעלים חיוניים.

ביולי 1981 מינתה ועדת המל"ח העליונה, על פי המלצת הרשות העליונה למים, צוות שיכין תוכנית למיון ולסיווג המפעלים החיוניים, אשר במצב חירום 2 הכרחי להבטיח שתהיה להם אספקה סדירה של מים.

באוגוסט 1981 הגיש הצוות דו"ח בו נקבע סיווג למפעלים הנ"ל לפי שלוש רמות: חיוניות המפעל לקיום האוכלוסיה, חיוניות המפעל למאמץ המלחמתי וחיוניות המפעל מטעמים משקיים-כלכליים. נוסף לכך נקבעו פרקי זמן לפיהם המפעלים חייבים לקבל את מיכסת המים שנקבעה להם — אספקה תוך 24 שעות, תוך שלושה ימים, ותוך שבועה ימים.

בעקבות ההמלצות הנ"ל, קבעה הרשות העליונה למים הסדר, לפיו כל מפעל שביקש את הכללתו ברשימת המפעלים החיוניים לשעת חירום, ימלא טופס חדש וימסור באמצעותו את הדרישות לאספקת מים שבשעת חירום. הטופס יועבר לרשות העליונה למים, לבדיקה ולחוות דעת, בטרם יועבר לדיון בוועדה הבין-משרדית המייעצת לאישור מפעלים חיוניים.

הרשות הודיעה בספטמבר 1983, כי מפעלים שהוכרו בעבר כמפעלים חיוניים, הוקקים לכמויות ניכרות של מים, ייבדקו מחדש. מפעלים שהרשות לא תוכל לספק להם את כמויות המים הדרושות בשעת חירום, יופנו לוועדה הבין-משרדית המייעצת, לדיון חוזר במעמדם.

2. באפריל 1983 היו בטיפול של הרשות 157 מפעלים חיוניים הקשורים באספקת מים בשעת חירום. תקן כוח האדם שאושר למפעלים אלה לשעת חירום מנה 3,198 עובדים. המצבה הסתכמה

ב־2,414 עובדים (חוסר של כ־18%). מרבית המפעלים האלה הם מחלקות המים שבעיריות ובמועצות המקומיות.

בישובים שבמועצות איזוריות, אין יחידות שמתפקידן לתחוק ולתקן קווי מים שינוקו בשעת חירום. חלק מהמושבים קשורים בזמן רגיעה עם אגודות מים* הפועלות באיזורם והמספקות להם מים ושירותי אחזקת צנרת ותיקונים. האגודות הוכרו כמפעלים חיוניים ובשעת חירום יספקו מים ושירותים כדרוש.

בתרגילי מל"ח וביקורות כוננות שנערכו בשנת 1982 על ידי ועדת מל"ח עליונה בשיתופה של הרשות העליונה למים, התברר, כי בשתי אגודות מים שאושרו כמפעלים חיוניים, אין ציוד ומלאי חלקי הילוף לשעת חירום. כן חסר בהם כוח אדם מקצועי שירותק למפעלים, וקיים ספק באם בשעת מלחמה וכמיוחד במקרים של פגיעות קשות בעורף, יוכלו האגודות להשיג עזרה לישובים שהן משרות.

3. חברה לעבודות אינסטלציה וסניפיה בפיקודים השונים (להלן — החברה) אושרה כמפעל חיוני לשעת חירום, לתיגבור עיריות ומועצות מקומיות, במקרים של תקלות חמורות ברשתות ובמערכות המים והביוב. במאי 1974, נערך תרגיל לבדיקת הכוננות לשעת חירום של סניף החברה בפיקוד הצפון ומידת יכולתו לספק שירותים לרשויות המקומיות בפיקוד, במצבי החירום השונים. תוצאות התרגיל הראו, כי החברה לא תהיה מסוגלת לתפקד בשעת חירום בגלל שרוב כוח האדם המקצועי גוייס לצה"ל ובגלל שקיים חוסר בציוד מתאים לתיקוני מערכות מים וביוב. הרשות העליונה למים מסרה למשרד מבקר המדינה באוגוסט 1983, כי סניפי החברה בפיקוד המרכז מאורגנים לקראת שעת חירום והנושא מוסדר ומתורגל. בשטח וכי סניפי החברה בפיקוד הצפון והדרום עדיין נמצאים בשלבי התארגנות.

לדעת הביקורת אין להסתפק בתרגול משנת 1974, מה גם שבתרגול זה הוחכה חוסר כוננות של היחידה, ועל הרשות לוודא הערכות החברה למילוי תפקידיה, תוך תיקון כל הליקוים שהועלו בתרגיל הנ"ל.

מסח מל"ח ארצי והרשות העליונה למים עיבדו בשנים 1977—1978 הצעות נוהל להתארגנות יחידות תיגבור לשעת חירום לרשויות המקומיות. התקיימו דיונים, אולם עד מועד סיום הביקורת לא פורסם נוהל המחייב את יחידות התיגבור.

דלק

על פי הנחיות מינהל הדלק משנת 1966, על הגופים המחזיקים בדיזלים ו/או דיזל-גנרטורים, להצטייד בכמות הדלק שתספיק להפעלתם, בהעדר חשמל.

בשנת 1978 קבעה הרשות העליונה למים, בהסכמת ועדת המל"ח העליונה, כי יש להחזיק מלאי של דלק.

לרשות העליונה למים דרושה כמות של כ־5,000 טון דלק להפעלת ציוד הגנרציה שכרשותה. לפני מספר שנים קיבלה הרשות, מהרשות העליונה לדלק, כ־2,200 טון דלק למשמרת בתנאי נאמנות, וכמשך שנת הכספים 1982, רכשה הרשות העליונה למים עוד כ־1,500 טון דלק. לדעת הביקורת על הרשות להרחיב את מאמציה להגדלת מלאי הדלק הדרוש להפעלת מפעלי המים בשעת חירום.

אספקת מים לתושבים ולבעלי חי

1. הרשות העליונה למים אחראית לאספקת מים בשעת חירום עד הגבול המוניציפאלי של כל רשות מקומית. התוכנית לאספקת מים לצרכנים ברשות המקומית וכן התכנית להצטיידות ולאחזקת הרכוש הנדרש, הינן באחריות הרשות המקומית ובפיקוח של הרשות העליונה למים. משרד הפנים משתתף בהוצאות הדרושות לכך.

* אגודת מים — אגודה חקלאית שיתופית בע"מ שנרשמה כאגודה פרטית.

להלן פירוט מכסות המים לאוכלוסיה, למפעלים חיוניים ולישובים חקלאיים במצב חירום 1, כפי שנקבעו בשנת 1974 ומצויות עדיין בתוקף:

ליטר לנפש ליממה	מספר התושבים ברשות המקומית	עד
60	10,000	מ ² 10,000
70	50,000	מ ² 50,000
80	250,000	מ ² 250,000 ואילך
90		

לישובים חקלאיים (לצרכי משק החי בעיקר) נקבעה מיכסת 4 מטר קוב מים ליחידת משק ליממה. מספר יחידות המשק ייקבעו לפי נתוני המיפקד, אך לא פחות מ-60 יחידות ביישוב; לבתי ספר חקלאיים — לפי תצורת המים המינימלית ליישוב חקלאי, דהיינו, 240 מטר קוב ליממה. למפעלים חיוניים נקבעה מיכסה לפי היקף הייצור או השירות הניתן בשעת חירום. במצב חירום 2, אספקת המים לאוכלוסיה תוגבל לצרכים אישיים בלבד, כדי 15 עד 20 ליטר לנפש ליממה.

בשנים 1978—1980 ערכה הרשות העליונה למים תרגילים לאספקת מים לרשויות המקומיות. מתוצאות התרגילים ולנוכח תקלות באספקת המים שארעו במספר ערים באותו זמן התברר, כי מכסות מים כלליות שנקבעו עוד בשנת 1974, למצבי החירום השונים, אינן עונות על הבעיות המיוחדות לכל עיר או מועצה מקומית או איזורית. כתוצאה מכך כמויות מים שיוזרמו ליישוב מסויים לא יגיעו לכל צרכן בגלל נזילות ברשת והתרוקנות קווים. הרשות הודיעה בספטמבר 1983 שפתרון לבעיות הנ"ל ימצא בקביעת מיכסות חדשות לרשויות המקומיות, שיוחזמו לצרכים של כל אחת מהן וכי הנושא נמצא בשלבי בדיקה ולימוד.

2. נוכח לקחים שהוסקו מתרגילי הכוננות, שנערכו ברשויות המקומיות בשנת 1980, חלו שינויים בתפיסה לגבי כמויות המים המיועדות לאספקה לתושבים במצב חירום 2. השינויים העיקריים נובעים מהתפתחויות טכנולוגיות בתחומים השונים הנוגעים לנושא (סוגי הציוד ושיטות הפעלתם) וכן מהרצון שלא לאבד, בשעת הצורך, זמן יקר בחלוקת המים ברחוב. בדצמבר 1982 הציעה הרשות העליונה למים, שיטה משופרת לחלוקת מים לאוכלוסיה במצב חירום 2, המחייבת שינויים בסוגי הציוד שיידרש וביטת החלוקה. השיטה החדשה מופעלת ומתורגלת בשטח באופן ניסויי. במועד סיום הביקורת טרם פורסמו נהלים מחייבים בנדון.

3. בדיונים שהתקיימו בשנת 1981, בין משרד הפנים, מרכז השלטון המקומי והרשות העליונה למים סוכם, כי משרד הפנים יעמיד לרשות הרשות העליונה למים תקציבים לשם ביצוע ביקורות ציוד, פיקוח על תקינותו וכן בדיקת הכוננות של מערכות לאספקת מים לשעת חירום ברשויות המקומיות. פעולות אלה יבוצעו על ידי עובדי חברת מקורות. לשנת הכספים 1981 הוקצבו על ידי משרד הפנים 3,470,000 שקלים למטרות שפורטו לעיל. לשנת הכספים 1982 הוקצבו — 5,610,000 שקלים.

4. בספטמבר 1982 פרסמה הרשות העליונה למים דו"ח מסכם על התארגנות אספקת מים בשעת חירום ב-102 עיריות ומועצות מקומיות ו-50 מועצות איזוריות. על פי הדו"ח ב-37 רשויות מקומיות נמצאו תיקי תכנון לאספקת מים בשעת חירום בלתי מעודכנים (בפיגור עד שנה); ב-56 רשויות לא נפתחו כלל תיקי תכנון למערכות הביוב; ב-59 רשויות חסרים 69 דיול-גנרטורים (15% מהדרוש); ב-61 רשויות חסרות 78 רתכות (47% מהדרוש); ב-81 רשויות חסרות 182 מערכות לכלוריניציה (49% מהדרוש); ב-98 רשויות חסרות 227 משאבות מים או משאבות בויג (42% מהדרוש); וב-63 רשויות חסרים 751 מיכלי מים (25% מהדרוש).

ביוב

1. בביקורות כוננות לשעת חירום שנערכו ברשויות המקומיות עוד בשנים 1975—1976 התברר, כי לא היה ברשויות המקומיות תכנון להצטיידות ולארגון מערכות הביוב שבתחומן. במספר רשויות לא היה מיפוי של מערכות אלה. בשעת פגיעה ברשתות הביוב עלולים להיווצר קשיים רבים באיתורן ובתיקונן.

בשנת 1976 הטיל משרד החקלאות על הרשות העליונה למים, בהסכמתה, את האחריות לנושא הביוב ברשויות המקומיות בשעת חירום. במסגרת זאת היה על הרשות לקבוע תקני ציוד הדרושים לתיקון רשתות הביוב ולפרסם נוהלי הפעלה, אחזקה ופיקוח בנושאים אלה.

הרף הזמן הרכ שהלף מאז הוטלה האחריות בנושא הביוב על הרשות העליונה למים, עדיין לא נקבעו תקני ציוד למערכות הביוב ברשויות המקומיות ולא פורסמו נוהלים מתאימים להפעלתן בשעת חירום.

הרשות הודיעה, כי רק ברשויות המקומיות שבפיקוד המרכז נערך סקר מערכות הביוב. ברשויות המקומיות שבפיקוד הצפון והדרום, בהן עדיין אין תיקי תכנון לביוב, הדבר לא נעשה בגלל אי יכולת לגייס למילואים מהנדסים מתאימים לביצוע הסקר. כתוצאה מכך, ארגון נושא הביוב לשעת חירום טרם הושלם.

ישובי קו העימות

ביוני 1974 הגישה ועדה שהוקמה לפי דרישת צה"ל, בהרכב נציגי תה"ל, חברת מקורות והסוכנות היהודית, את המלצותיה לאספקת מים לשעת חירום לישובי קו העימות, בצירוף רשימת הישובים, בהם יש להקים מאגרי מים תת-קרקעיים. לביצוע הפרוייקט נדרשה או השקעה של כ-5 מיליון שקל. ההמלצות לא מומשו מחמת חוסר במימון.

על פי הזמנה של הרשות העליונה למים הגישה תה"ל, בפברואר 1979, תכנית חדשה להקמת מאגרי חירום למים לישובי קו העימות. התוכנית הקיפה ישובים, הפרוסים בגבול הצפון, לרבות ישובי רמת הגולן, בקעת הירדן והערבה. בדיונים שהתקיימו בחודשים מאי-אוגוסט 1979 בין גורמי הביטחון, ועדת מל"ח עליונה, הרשות העליונה למים והסוכנות היהודית, סוכם, באישור סגן שר הביטחון, להקים בשלב ראשון מאגרים בשלושה ישובים. העבודה תבוצע תוך שנה. לאור הניסיון שיצטבר, ייבנו מאגרי מים ביתר ישובי קו העימות בהתאם לתוכנית שהוגשה. העלות להקמת כל מאגר חירום נאמדה ב-75,000 שקל במחירי סוף שנת 1979, ולהקמת המאגרים בכל ישובי קו העימות יידרשו למעלה מ-10 מיליון שקל.

אספקת מים לאילת

1. אילת צורכת בזמן רגיעה כ-24,500 מטר קוב מים ביום.
2. באוגוסט 1977 מינה ראש אגף תכנון בצה"ל ועדה בראשותו של אלוף בצה"ל שהורכבה מקצינים בכירים של חילות צה"ל ונציגי מל"ח, משרד הפנים וראש עיריית אילת. על הוועדה הוטל לבחון את המצב החוזי של מרחב אילת במלחמה ולהמליץ על הצעדים שיש לנקוט לשיפור הכוונות בעיר בכל התחומים. הוועדה סיכמה את עבודתה בדצמבר 1977, וקבעה בין היתר, כי באילת אין מלאי מים מספיק לשעת חירום. עוד המליצה הוועדה להגדיל את מיכסות המים ולהכניס את חלוקת המים, כולל רכישת אמצעים הדרושים לחלוקת מי שתיה לאוכלוסייה. כן המליצה הוועדה כי במאגרי המים הקיימים יהיה מלאי, בכל עת, כדי 75% מקיבולם.

אחרי דיון שהתקיים בין שר הביטחון ובין מ"מ קבוע ליושב ראש ועדת מל"ח עליונה, בנובמבר 1979, אישר סגן שר הביטחון את הקמת המיתקן להתפלת מי ים והשתתפות כספית מתקציב משרד הביטחון לפניית המכנה. בדצמבר 1982 הודיע משרד הביטחון לרשות העליונה למים על אי יכולתו להשתתף במימון בניית המיתקן להתפלת מי ים באילת. מחוסר מקור אחר למימון הפרוייקט, טרם החל בהקמת המיתקן הדרוש. הרשות מסרה, כי אישרה מתקציבה, סכום הדרוש לביצוע תכנון ראשוני של המיתקן על מנת לקדם את הנשוא.

תקציב הרשות

תקציב הרשות העליונה למים ממומן על ידי משרד החקלאות. לשנת 1982 היה התקציב 33,140,000 שקל; 13,640,000 שקל לפעולות שוטפות ו-19,500,000 שקל להשקעות (עבודות תשתית, פיתוח, הצטיידות באמצעי גררציה ומשאבות מינון); באותה שנה בוצע התקציב כולו. לשנת הכספים 1983 אושר לרשות תקציב בסך של 70,700,000 שקל, מהם 30,000,000 שקל לפעולות שוטפות ו-40,700,000 שקל להשקעות.

